

Nr 33

Utlåtande i anledning av motioner angående utformningen av körkort.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 806 i första kammaren av fröken *Stenberg* och nr 931 i andra kammaren av herr *Thylén m. fl.*

I motionerna, som är likalydande, hemställes

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag beträffande obligatoriskt färgfoto i och ändrat format på körkort».

Gällande bestämmelser

Enligt 32 § 1 mom. vägtrafikförordningen skall vid ansökan om körkort fogas bl. a. vällyknande fotografi av sökanden, så beskaffat att det lämpligen kan anbringas på körkortet. Formulär till körkort fastställs enligt 2 mom. nämnda paragraf av Kungl. Maj:t. Så har skett genom 70 § vägtrafikkungörelsen den 7 december 1951 (nr 743). Enligt den bilaga med blankett för körkort och därtill givna anvisningar som paragrafen hänvisar till skall körkort vara av lämpligt kartongpapper eller av papper fodrat med linneväv eller annat lämpligt material. Plats för fotografi skall finnas. Kortet skall kunna hopvikas på mitten. Måttet skall vara omkring 12×13 cm.

Tidigare har man i praxis ej godtagit färgfotografier, eftersom det ansetts att de inte varit tillräckligt beständiga. Sedan ett par år tillbaka godkänns emellertid även färgfotografier.

Motionerna

I motionerna anförs att staten North Carolina som första amerikanska delstat och först i hela världen stiftat en ny lag som innebär att körkort fr. o. m. den 1 januari 1968 måste vara försedda med färgfoto. Motiveringen härför är att färgfotot underlättar identifiering av körkortsinnehavaren. Även om det händer att vissa personer färgar håret eller använder postisch, vilket kan förvilla trafikpolisen, har man i North Carolina inte råkat ut för några misstag.

Motionärerna anför vidare att det nuvarande formatet på körkortet i Sverige är otympligt. Också på detta område är staten North Carolina föregångare. Man har nämligen där krympt ner körkortet till samma format som ett vanligt identitetskort, samtidigt som både foto och körkort är oskiljbara

— och omöjliga att förfalska — på grund av att de är oupplösligt förbundna och inneslutna i ett plasthölje. En förändring av det svenska körkortet enligt detta förslag skulle enligt motionärerna vara både välkommen och angelägen.

Körkortsutredningen

Körkortsutredningen har tillkallats enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 mars 1967 för att utreda frågan rörande centralt körkortsregister m. m. och därmed sammanhängande spörsmål (direktiv 1968 års riksdagsberättelse K: 54).

Till de frågor som utredningen skall pröva hör även den om körkortens utformning. Härom anförs i direktiven följande.

Enligt 1949 års vägtrafikkonvention skall skilda bevis om rätt att föra fordon utfärdas på samma blankett, i princip genom påstämpling i särskilda rutor. Konventionen innehåller i övrigt vissa regler om körkortets utformning. Bilförarutredningen har inte lagt fram något förslag i detta hänseende.

Den nya utredningen bör i hela dess vidd undersöka frågan om körkortets utformning och framlägga därav föranledda förslag. Utredningen bör därvid inte utan starka skäl föreslå avvikelse från bestämmelserna i vägtrafikkonventionen, eftersom sådan avvikelse kan medföra risk att körkortet inte godtas i annat konventionsland. Utredningen är oförhindrad att föreslå att uppgifter tas in i körkortet i hänseenden som konventionen inte reglerar, t. ex. om folkbokföringsnummer. Inte heller möter hinder att körkort för traktor utfärdas på särskild blankett. Utredningen bör överväga om anteckning skall kunna ske på körkortet — om ökad kompetens eller om återkallelse eller annat — eller om i sådana fall körkortet skall bytas ut mot nytt. Om utredningen stannar för att körkortet skall lamineras torde utbyte vara att föredra. I denna fråga bör samråd ske med trafikmålskommittén. Vid sina överväganden om körkortets utformning bör utredningen söka nå en lösning som så långt möjligt hindrar förfalskning. Utredningen bör även undersöka vilka villkor som bör uppställas för att få duplettkörkort. Därvid bör särskilt beaktas att nuvarande regler inte torde effektivt hindra att duplettkörkort erhålls oaktat originalkörkortet inte förkommit eller förstörts.

Slutligen bör utredningen även pröva frågan huruvida våra nuvarande förarbevis bör bytas ut mot nya eller om de skall få finnas kvar vid sidan av de nya. Den internationella enhetligheten är vid den bedömningen av stor betydelse men utredningen måste också särskilt beakta de faktiska möjligheterna till utbyte, vad det kostar i pengar och arbetskraft m. m.

Utredningen beräknar avlämna principbetänkande under första halvåret 1969.

Utskottet

I motionerna föreslås att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall hemställa att körkort måste vara försett med färgfoto och att formatet på körkortet ändras. Till stöd för yrkandet anförs motionärerna att obligatoriskt

färgfoto skulle underlätta identifiering av körkortsinnehavaren. De anser vidare att det nuvarande formatet på körkortet är otympligt och de föreslår att man ger det samma format som ett vanligt identitetskort, samtidigt som det bör utföras så att förfalskning omöjliggörs.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har körkortsutredningen enligt direktiven att i hela dess vidd undersöka frågan om körkortets utformning och framlägga därav föranledda förslag. Det åligger härvid utredningen bl. a. att söka nå en lösning som så långt möjligt hindrar förfalskning. Det kan förutsättas att utredningen vid sina överväganden kommer att ta ställning till frågor om beskaffenheten av foto, som skall anbringas på körkortet, samt om körkortets format. Någon riksdagens åtgärd i ärendet synes därför inte påkallad.

Utskottet hemställer

att motionerna I: 806 och II: 931 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 april 1969

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herr Ebbe Ohlsson (m), fröken Ranmark (s), herr Hansson (s)*, fru Landberg (s), herrar Berglund (s)* och Skagerlund (fp)*;

från a n d r a kammaren: herrar Grebäck (cp), Svenning (s), Ekström (s)*, Sundelin (s)*, Hedin (m)*, fröken Anderson (s)*, herrar Josefson i Arrie (cp), och Sellgren (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering